

PO POTI JURIIJA IN VESNE

Turizmu pomaga lastna glava
(projektno delo)

Učenke: Berič Alina, 8.r

Bedič Tisa, 9.r

Manja Jug, 9.r

Senekovič Ema 9.r

Mentorici: Vivola Eva, prof. soc. in slov.

Kunej Tadeja, prof. ink. ped.

POVZETEK

Projekt Po poti Jurija in Vesne je nastal kot odgovor na glavno temo projekta Tradicija v trendu.

Jurjevanje je običaj, ki sega daleč v preteklost in se ohranja vse do danes, v upanju, da bo svojo vrednost nosil tudi v prihodnost, smo pri oblikovanju produkta izhajali prav iz njega. S tematsko pohodniško potjo, interaktivnimi postajami in trajnostnim pristopom želimo obiskovalcem ponuditi edinstveno doživetje, ki povezuje naravo, zgodovino in lokalno kulinariko. Pot vključuje različne postaje, ki pohodnikom omogočajo aktivno sodelovanje in spoznavanje naravne ter kulturne dediščine. Poseben poudarek smo namenile tudi maskotama Juriju in Vesni ter okoljsko ozaveščenim kostumom, ki simbolizirajo povezavo med tradicijo in sodobnimi trendi trajnostne mode. S sodelovanjem z lokalnimi ponudniki želimo spodbujati povezovanje skupnosti in podpirati lokalno samooskrbo.

Pri delu na projektu smo učenke odlično sodelovale med seboj in z mentoricami, kar nam je omogočilo razvoj novih idej in uspešno izvedbo projekta. Ob tem smo se naučile veliko novega o Jurjevanju, pomenu medsebojnega sodelovanja, organizacije in raziskovanja lokalne zgodovine.

Verjamemo, da bo ta projekt prispeval k večji prepoznavnosti kraja in hkrati ponudil zanimivo turistično doživetje za vse generacije, ki cenijo tradicijo in jo želijo doživeti na sodoben način.

KAZALO

1. UVOD.....	4
2. ZGODOVINA JURJEVANJA V JUROVSKEM DOLU	5
3. PO POTI JURIJA IN VESNE.....	6
3.1. POSTAJE	7
4. MASKOTI IN OKOLJSKA OZAVEŠČENOST KOSTUMOV	9
5. SODELOVANJE Z LOKALNIMI PONUDNIKI	11
6. POVABILO NA JURJEVANJE	13
7. ZAKLJUČEK	14
VIRI IN LITERATURA.....	15
PRILOGA.....	16

KAZALO SLIK

SLIKA 1 POT JURIJA IN VESNE	9
SLIKA 2 OBLAČILA JURIJA IN VESNE	10
SLIKA 3 JURJEVANJE V JUROVSKEM DOLU	13

1. UVOD

Naša šola, OŠ Jožeta Hudalesa Jurovski Dol, se je tudi v letošnjem šolskem letu odločila sodelovati v projektu Turistične zveze Slovenije, Turizmu pomaga lastna glava na temo Tradicija v trendu.

Zasnovali smo tematsko pot, ki bo obiskovalcem predstavila naš kraj, njegovo bogato tradicijo in nekaj lokalnih posebnosti. Ker smo v našem kraju še posebej ponosni na Jurjevanje (običaj) smo ga vzeli kot osrednjo temo pri oblikovanju našega turističnega produkta, in sicer lahke pohodne poti, primerne za obiskovalce vseh starosti. Glavna vodiča po poti pa bosta Zeleni Jurij in slovanska boginja pomladi Vesna. Pot bo speljana skozi Jurovski Dol, pohodnike pa bodo usmerjale informativne table s podobo Jurija in Vesne. V času našega lokalnega praznika, Jurjevi dnevi, pa bosta pohodnike osebno sprejela in popeljala po poti oživljena lika Jurij in Vesna v sodobnih interpretacijah tradicionalnih oblačil. Na informativnih tablah bodo obiskovalci poleg podatkov o naravni in kulturni dediščini našega kraja lahko našli tudi informacije o ponudnikih lokalnih dobrot, ki so podprli naš projekt.

S to potjo želimo učenci dokazati, da mladi ne le ohranjamo stare običaje, ampak jih s ponosom predstavljamo ter vključujemo v sodobne turistične zgodbe, ki povezujejo preteklost s prihodnostjo.

2. ZGODOVINA JURJEVANJA V JUROVSKEM DOLU

Vsako leto se v našem kraju z veliko vnemo pripravljamo na *Jurjevanje* in *Jurjeve dneve*. Jurjevanje je eden najpomembnejših krajevnih praznikov, ki prinaša veselje in pričakovanje prihajajočih toplih dni. Celotna vas zaživi v duhu tega praznovanja – dekleta in žene pridno pletejo vence za okrasitev cerkve, saj se približuje *žegnanje*.

Sveti Jurij, zavetnik naše cerkve in kraja, ima v naši skupnosti posebno mesto. Slovesnosti ob tem prazniku potekajo tako v cerkvi kot tudi v kulturnem domu in po domovih krajanov. Že od nekdaj se za jurjevo nedeljo pripravljajo uprizoritve del slovenskih avtorjev, ki so vselej zelo dobro obiskane in cenjene med domačini.

Skozi stoletja se je praznovanje razvijalo. Poleg cerkvenih obredov so se začele oblikovati tudi posvetne prireditve. Folklorna skupina *Jurovčan*, ki deluje že več kot 43 let, pomembno prispeva k ohranjanju in obogatitvi jurjevskih običajev. Vsako leto organizira *Jurjevo srečanje folklornih skupin*, kjer nastopajo skupine iz različnih krajev, povezanih z Jurijem. Namen teh srečanj je prikazati raznolikost jurjevskih običajev ter bogastvo kulturne dediščine, oblačil, pesmi in plesov.

Poleg kulturnih prireditev pa Jurjevanje prinaša tudi veliko priložnosti za druženje. Po končanih obredih in predstavah se običajno zberejo vaščani ter obiskovalci na *vaških veselicah*, ki jih tradicionalno organizirajo gasilci. S pestrim programom, glasbo in dobro hrano se praznovanje nadaljuje dolgo v noč, povezuje generacije ter ohranja starodavne običaje pri življenju.

Danes so *Jurjevi dnevi* osrednji občinski praznik, ki poteka v mesecu aprilu. Praznovanje vključuje različne kulturne, športne in družabne prireditve, ki povezujejo domačine, društva, organizacije in obiskovalce. Osrednja slovesnost poteka v kulturnem domu v Jurovskem Dolu, kjer se obeležuje občinski praznik. Poleg tega se odvijajo tudi tradicionalni blagoslovi konj in druge dejavnosti, ki poudarjajo pomen svetega Jurija kot zavetnika kraja.

3. PO POTI JURIIJA IN VESNE

Kot je opisano v uvodu, smo oblikovali krožno pot, z naslovom Po poti Jurija in Vesne. Pot obiskovalcem ponuja vpogled v stare običaje, prepletene s tradicijo in lokalno kulinariko. Namenjena je vsem generacijam, saj s svojimi nalogami in dejavnostmi ustvarja varno, spodbudno in zabavno izkušnjo, ki pritegne obiskovalce vseh starosti.

Obiskovalci na poti vzpostavijo stik z naravo in okoljem, hkrati pa ozavešajo pomen trajnostnega ravnanja in skrbi za naravo. Začetna postaja se nahaja na Jurjevem trgu, ki služi kot izhodišče za razmislek o zgodovinskih danostih in lokalnih običajih. Nadaljnja pot je jasno označena na zemljevidu, omogoča pa tako prosti ogled kot tudi organiziran ogled z vodičem, ki bo na voljo ob lokalnih prazničnih dnevih.

Posebnost poti je sodobna zasnova, ki vključuje QR-kode na vsaki postaji. Te obiskovalce usmerjajo na spletni zemljevid in dodatne vsebine. Na postajah se poudarja uporaba naravnih obnovljivih virov, celotno pot pa spremljata maskoti Jurij in Vesna – znanilca pomladi in simbola povezave med tradicijo in sodobnostjo.

Pot združuje pohodništvo, pozitiven odnos do narave, kulturno dediščino in fizično aktivnost. Prav tako pozitivno vpliva na psihično počutje, saj gibanje v naravi prispeva k sprostitvi, jasnosti misli in večji osredotočenosti. Z dodanimi vajami čuječnosti omogoča obiskovalcem, da se znebijo nepotrebnih misli in se povežejo z naravo.

Pohodniki se bodo srečali s postajami, od katerih vsaka pripoveduje svojo zgodbo in ponuja edinstveno izkušnjo. Informacijske table bodo vsebovale tudi podatke o možnostih za okrepčilo z lokalnimi dobrotami, s čimer želimo spodbuditi povezovanje obiskovalcev z domačimi ponudniki ter krepiti zavest o pomenu lokalne samooskrbe.

Naša pohodniška pot povezuje naravo, ljudsko izročilo in aktivno doživetje skozi različne tematske postaje. Obiskovalci se bodo skozi gibanje in ustvarjalne dejavnosti povezali z naravo in sami s sabo. Postaje bodo označene s tablami, opremljenimi s QR-kodami, ki bodo uporabnike usmerile na dodatne aktivnosti in informacije. Na

določenih točkah bomo obiskovalce tudi usmerili k lokalnim ponudnikom hrane in drugih izdelkov. Na postaji ob šolskem čebelnjaku pa bo ob prazniku, ko bosta na voljo vodiča, mogoče tudi poskusiti med ali izdelati pravo voščeno svečko.

3.1. POSTAJE

Umiritev in pripovedka o Vesni – na tej postaji se obiskovalci udobno namestijo na lesene šture, kar jih simbolno poveže z drevjem in naravo. Vodiča pripovedujeta zgodbo o Vesni, boginji pomladi, in njenem sopotniku Juriju. Obiskovalci zaprejo oči, poslušajo zgodbo in izvajajo globoke dihalne vaje. Namen te postaje je sprostitvev, povezovanje z naravo in ozaveščanje o pomenih starodavnih mitov. Kadar ni vodenih ogledov, je na tabli QR-koda, kjer je posnetek zgodbe.

PRIPVEDKA O VESNI

V davnih časih, ko so zime trajale dolgo in se zemlja ni hotela prebuditi, so ljudje verjeli, da pomlad prinaša boginja Vesna. Ko je Vesna prišla, je s svojim toplim dotikom stopila sneg, prebudila speča drevesa in polja prekrila z nežnim zelenjem. Ptičje petje je oznanilo njen prihod, cvetlice so se razcvetale in zemlja je ponovno oživela. Vendar pa Vesna ni mogla pregnati zime sama – potrebovala je pomoč Zelenega Jurija. On je s svojo močjo odprl vrata pomladi in skupaj sta ljudem prinesla upanje, svetlobo in novo življenje.

Postaja, ustvarjanje iz naravnih materialov - obiskovalci uporabijo naravne materiale, kot so les, kamen in listi, da ustvarijo unikatne naravne slike. Lahko tudi izdelajo preproste amulete, ki simbolizirajo pomlad. Poleg ustvarjanja se lahko udeležijo kroga čepenja (joga položaj žabe), ki predstavlja povezanost med zemljo in zrakom.

Naravne melodije in zvoki gozda – na postaji obiskovalci spoznajo, kako narava ustvarja glasbo. Lahko bodo preizkusili naravne instrumente, kot so potrkavanje

kamenčkov, trkanje paličic ali bobnanje s palico ob štor. Prav tako bodo poslušali zvoke gozda in ugotavljali, kateri zvoki pripadajo katerim živalim ter kako lahko naravni zvoki vplivajo na sprostitvev.

Stare kmečke igre - obiskovalci bodo preizkusili nekatere pozabljene igre, s katerimi so si nekoč krajšali čas otroci in odrasli na podeželju. Med igrami bodo ristanc, metanje lesenih kroglic, lov na senco in tek z dolgimi koraki. Cilj te postaje je ponovna ožvitev tradicionalnih iger, ki spodbujajo gibanje in ekipno sodelovanje.

Prepoznavanje in uporaba zdravilnih rastlin - na tej postaji bodo obiskovalci spoznali nekaj zdravilnih rastlin, ki rastejo v lokalnem okolju. Vodič bo razložil, kako so se te rastline uporabljale v ljudski medicini. Razlaga bo na voljo tudi na povezavi prek QR-kode.

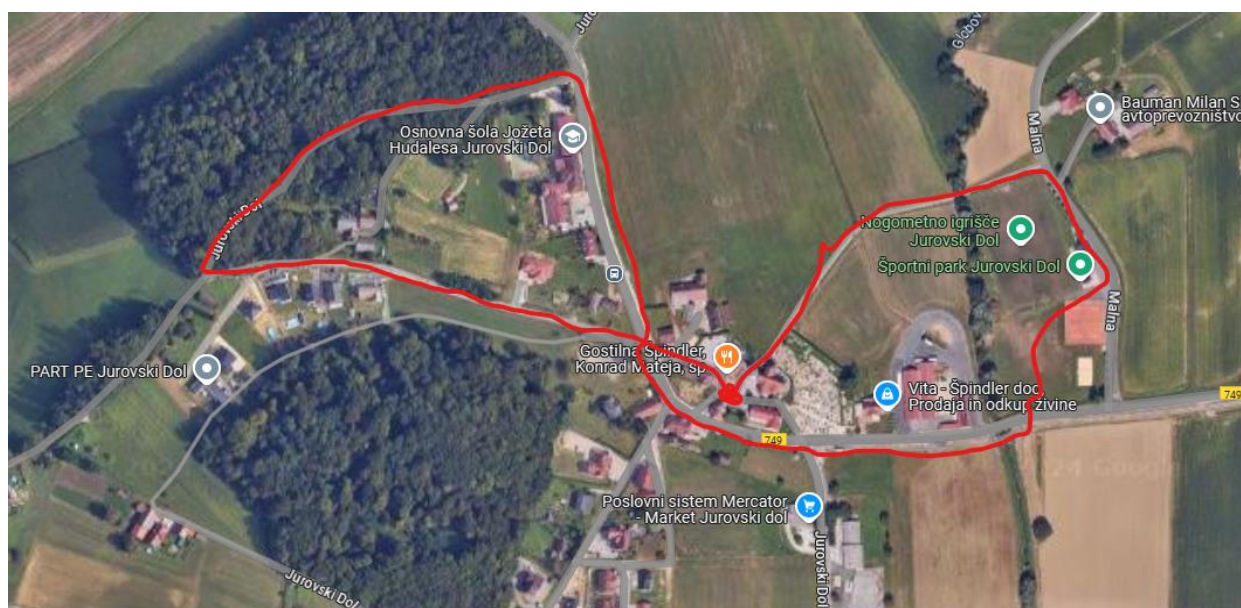
Hajnčova pot – na postaji se obiskovalci ustavijo pri informativni tabli, ki predstavlja znamenitosti Hajnčove poti. Ta del poti ponuja vpogled v zgodovino in posebnosti pokrajine, obiskovalci pa se lahko seznaniijo z naravnimi in kulturnimi spomeniki, ki se nahajajo v bližini.

Fitness na prostem - na tej postaji bodo obiskovalci imeli priložnost, da izberejo eno izmed fitness naprav na prostem in opravijo preproste vaje. Namen postaje je spodbujanje gibanja ter ozaveščanje o pomenu telesne aktivnosti za zdravje in dobro počutje. Obiskovalci lahko na tabli ali prek QR-kode pridobijo predloge za različne vadbe, prilagojene različnim starostnim skupinam.

Slovo od Jurija in Vesne ter pomladna joga - ob koncu poti se obiskovalci poslovijo od Jurija in Vesne ter se zahvalijo naravi. Izvajali bodo preproste raztezne in dihalne vaje v obliki lahkotne pomladne joge, ki simbolizira ponovno rojstvo in svežino pomladi. Za

zaključek se vsi skupaj slikajo s simboli poti – Jurijem in Vesno – in s tem ohranijo spomin na doživetje.

Pohodniška pot Po poti Jurija in Vesne na edinstven način združuje naravo, tradicijo, gibanje in učenje, kar obiskovalcem omogoča nepozabno izkušnjo. Skozi interaktivne postaje ne le spoznajo zgodovino in tradicijo, temveč se tudi aktivno vključijo v ohranjanje kulturne dediščine ter ozaveščanje o pomenu naravnih virov. Namen te poti je obiskovalcem ponuditi celovito doživetje, kjer se prepletajo sprostitev, raziskovanje in kulturno učenje.



Slika 1 Pot Jurija in Vesne

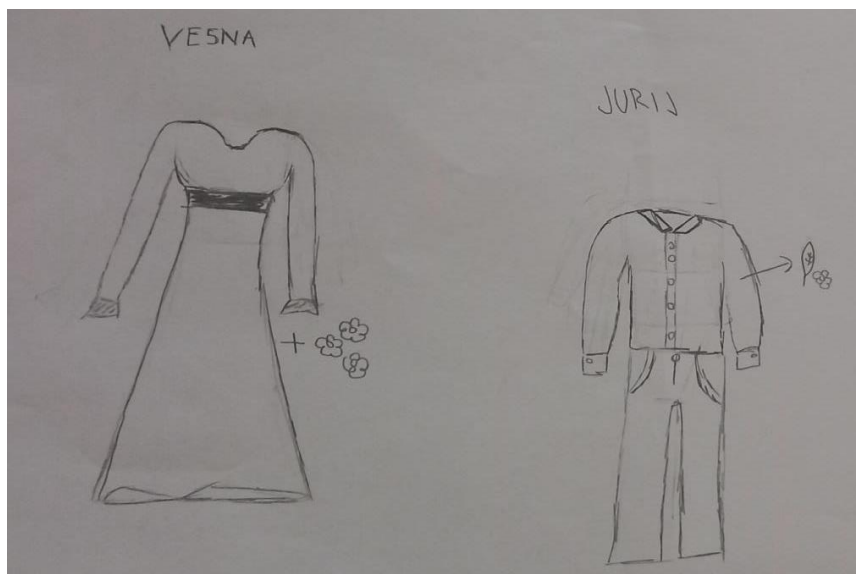
4. MASKOTI IN OKOLJSKA OZAVEŠČENOST KOSTUMOV

Jurijeva obleka je sodobno zasnovana in prilagojena trendom mladih, a hkrati spoštuje tradicijo, medtem ko je Vesnina obleka tradicionalna, a hkrati v tem času tudi moderna. Njun videz ni nespremenljiv, saj se moda stalno razvija, kar pomeni,

da bi lahko čez nekaj let doživela prenovo in osvežitev. Tokrat vas bo Jurij pričakal v elegantni beli srajci ali majici, poslikani z zelenimi motivi, ki simbolizirajo prebujajočo se pomlad. Oblečene ima kavbojke, ki odražajo sproščen in moderen slog, ter udobne superge, primerne za raziskovanje v naravi. Vesna pa ima belo obleko, ki ji ji piko na i dodaja cvetlični nakit. Obuta je v udobne čevlje, ki pa so hkrati elegantni.

Poseben poudarek je na trajnostnem pristopu. Jurijeva obleka je skrbno oblikovana iz naravnih in trajnostnih materialov, kar izraža spoštovanje do narave in tradicije. Njegova bela srajca, izdelana iz zračnega recikliranega materiala, je preprosta, a elegantna. Na njej so subtilni zeleni listi, ki simbolizirajo njegovo povezanost z naravo, zdravjem in življenjsko energijo. Na glavi nosi pleteni klobuk iz koruznega ličja, kar poudarja lokalno dediščino in trajnostni vidik oblačila.

Vesnina obleka odraža harmonijo med estetiko, naravo in trajnostjo. Je bele barve, kar poudarja toplino in naznanja cvetočo pomlad. uporabo materialov in trajnostno naravnost. Stil Vesne daje občutek lahkotnosti in elegance.



Slika 2 Oblačila Jurija in Vesne

5. SODELOVANJE Z LOKALNIMI PONUDNIKI

S spodnjo ponudbo smo povabili k sodelovanju tudi lokalne pridelovalce. Naše sodelovanje z njimi je mišljeno le kot promocija njihovih izdelkov na naših tablah.

Ponudba:

Pozdravljeni,

smo učenci OŠ Jožeta Hudalesa Jurovski Dol. To leto smo se prijavili na projekt Turizmu pomaga lastna glava. Letošnja tema je Tradicija v trendu. Naš projekt smo poimenovali "Po poti Jurija in Vesne", saj smo oblikovali lahko pohodniško pot, namenjeno vsem generacijam. Z njo želimo v ljudeh prebuditi stik z naravo in s samim sabo. Na poti pa bi povezali tradicijo s sodobnim načinom življenja, s čimer bi pritegnili tudi mlajšo generacijo, starejše pa bi spodbudili k uporabi sodobnih tehnologij. Vaš prispevek bi bil dovoljenje, da vaše izdelke in dejavnosti oglašujemo na naših postojankah ob poti. Naši obiskovalci bi tako dobili informacijo, kje najdejo lokalne izdelke, vaša naloga pa je le, da jih toplo sprejmete in pogostite.

Hvala za sodelovanje.

Lep pozdrav učenci OŠ Jožeta Hudalesa Jurovski Dol

To je naše povabilo k sodelovanju. Na koncu, če se bodo odločili za sodelovanje, bomo na njihove produkte nalepili nalepke ter tudi navedli, kdo se je odločil za sodelovanje z nami.

STROŠKOVNIK

<i>Postavka</i>	<i>Količina</i>	<i>Cena na enoto (€)</i>	<i>Skupaj (€)</i>
<i>Tisk informativnih tabel (A3, vremensko odporne)</i>	<i>6 kosov</i>	<i>15,00 €</i>	<i>90,00 €</i>
<i>Leseni nosilci za table</i>	<i>6 kosov</i>	<i>10,00 €</i>	<i>60,00 €</i>
<i>Nalepke za promocijo lokalnih izdelkov</i>	<i>50 kosov</i>	<i>0,50 €</i>	<i>25,00 €</i>
<i>Letaki za promocijo poti</i>	<i>200 kosov</i>	<i>0,30 €</i>	<i>60,00 €</i>
<i>Kostumi za Jurija in Vesno</i>	<i>2 kompleta</i>	<i>50,00 €</i>	<i>100,00 €</i>
<i>Nepričakovani stroški</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>50,00 €</i>
<i>Skupaj:</i>			<i>385,00 €</i>

Dodatne opombe:

- Sodelovanje z lokalnimi ponudniki temelji na promociji, zato izdelkov ne kupujemo, temveč jih vključimo kot informativne točke na poti.
- Morebitne stroške pokrijemo iz šolskega sklada, donacij ali sponzorstev.

6. POVABILO NA JURJEVANJE

Vabimo vas, da se nam pridružite na Jurjevanju v Jurovskem Dolu, kjer boste doživeli nepozabno srečanje s tradicijo in naravo. Jurjevanje je praznik pomladi, ki nas povezuje z našimi koreninami in simbolizira začetek novega življenjskega cikla. Vsako leto nas obiščejo številni domačini in turisti, ki želijo doživeti bogato kulturno dediščino in edinstveno vzdušje našega kraja.

Obiskovalci bodo imeli priložnost spoznati učne postaje na naši poti, kjer bodo lahko sodelovali v zanimivih delavnicah, prisluhnili pripovedkam, okušali lokalne dobrote in se zabavali ob tradicionalnih ljudskih igrah. Dogajanje bo spremljal pester kulturni program s folklornimi nastopi, glasbo in plesom.

Naj vas narava, ljudsko izročilo in prijaznost domačinov popeljejo na potovanje skozi zgodovino in sedanost našega kraja. Pridružite se nam in skupaj obudimo duha Jurjevanja v Jurovskem Dolu!



Slika 3 Jurjevanje v Jurovskem Dolu

7. ZAKLJUČEK

Naša projektna naloga Po poti Jurija in Vesne se osredotoča na ohranjanje in promocijo naravne in kulturne dediščine našega kraja. Z uvedbo učne poti želimo obiskovalcem omogočiti edinstveno izkušnjo, ki povezuje tradicijo, naravo in lokalno kulinariko. Verjamemo, da bo ta pot zanimiva za vse generacije, saj vključuje interaktivne postaje, ki omogočajo sodelovanje in učenje skozi igro.

Sodelovanje z lokalnimi ponudniki, uporaba okolju prijaznih materialov in poudarek na trajnostnem turizmu so ključni elementi naše pobude. Z vključitvijo sodobnih tehnologij, kot so QR-kode in digitalne vsebine, želimo doseči tudi mlajše generacije in jih spodbuditi k raziskovanju naše dediščine.

Pri delu na tej nalogi smo učenke odlično sodelovale med seboj in z mentoricami, kar nam je omogočilo razvoj novih idej in uspešno izvedbo projekta. Ob tem smo se naučile veliko novega o Jurjevanju v našem domačem kraju, njegovi zgodovini ter pomenu, ki ga ima za lokalno skupnost. Projekt nam je dal tudi priložnost, da prepoznamo pomen medsebojnega sodelovanja, organizacije in raziskovanja, kar nam bo koristilo tudi v prihodnosti.

Ob zaključku tega projekta se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri njegovi izvedbi. Upamo, da bo ta učna pot pripomogla k večji prepoznavnosti našega kraja in ohranjanju dragocene dediščine za prihodnje generacije.

VIRI IN LITERATURA

Kolo časa: zbornik ob 230-letnici šolstva v Jurovskem Dolu. (2006). Jurovski Dol: OŠ Jožeta Hudalesa Jurovski Dol.

Pridobljeno, 11. 12. 2024, s <https://znanijurovcani.si/zgodovina-kraja>

Pridobljeno, 15. 12. 2024, s <https://tlk.jskd.si/event/jurjevo-srecanje-folklornih-skupin/>

Pridobljeno 18. 12. 2024, s <https://www.obcinajurij.si/>

Pridobljeno 18. 12. 2024, s <https://ovtar24.si/lokalno/zacenjajo-se-jurjevi-dnevi>

Pridobljeno 11. 1. 2025, s <https://www.rtvsl.si/enostavno/spoznajmo-slovenijo/spoznajmo-slovenijo-jurjevo/620933>

Pridobljeno 18. 1. 2025, s <https://zabavapreteklosti.splet.arnes.si/dinarskokraske-pokrajine/obicaji/>

Pridobljeno 20. 1. 2025 <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/vesna>

PRILOGA

OPIS STOJNICE NA TRŽNICI

Stojnica "Zeleni Jurij in Vesna" – Doživetje Jurjevanja na tržnici

Naša stojnica na tržnici je zasnovana tako, da obiskovalce popelje v svet narave, tradicije in zgodbe o Juriju in Vesni. Okrašena bo v stilu "Zelenega Jurija", ki simbolizira pomlad, naravo in obnovo življenja. Zeleni odtenki in cvetlični motivi bodo ustvarili prijeten in svež ambient, ki bo obiskovalcem nudil takojšen občutek naravne harmonije.

Za izjemno izkušnjo bomo poskrbeli z našima maskotama, Jurijem in Vesno, ki bosta obiskovalce popeljali v zgodbo o pomladi. Jurij, simbol pomladi in novih začetkov, bo obiskovalce nagovoril z zgodovinskimi in kulturnimi zgodbami, medtem ko bo Vesna oživila legende in ljudske običaje, povezane z Jurjevanjem.

Na stojnici bomo postavili tudi izseke poti, ki bodo obiskovalcem ponujali pogled v našo učno pot. Vsak izsek bo opremljen s tabelami, ki bodo podrobno opisovale zgodbe in aktivnosti.

Vabimo vas, da se pridružite naši stojnici in odkrijete čarobnost Jurjevanja. Z nami boste doživeli edinstveno povezavo z naravo, spoznali pomladne običaje ter odnesli domov košček naše tradicije.